

Torstai 15. kesäkuuta 2017

P8_TA(2017)0267

Afgan Mukhtarlin tapaus ja tiedotusvälineiden tilanne Azerbaidžanissa**Euroopan parlamentin päätöslauselma 15. kesäkuuta 2017 azerbaidžanilaisen toimittajan Afgan Mukhtarlin tapauksesta (2017/2722(RSP))**

(2018/C 331/14)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Azerbaidžanista ja erityisesti ihmisoikeustilannetta ja oikeusvaltiota koskevat päätöslauselmat,
- ottaa huomioon EU:n ja Azerbaidžanin väliset vakiintuneet suhteet, jotka tulivat voimaan vuonna 1999 kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen myötä, itäisen kumppanuuden perustamisen ja Azerbaidžanin osallistumisen Euronestin parlamentaariseen edustajakokoukseen,
- ottaa huomioon Azerbaidžanin tasavallan parlamentin (Milli Majlis) 30. syyskuuta 2016 tekemän päätöksen, jolla kumottiin edellinen 14. syyskuuta 2015 tehty päätös luopua jäsenyydestä Euronestin parlamentaarisessa edustajakokouksessa ja osallistumisesta sen toimintaan ja jonka perusteella maa siis jää edustajakokoukseen ja osallistuu sen toimintaan,
- ottaa huomioon 14. marraskuuta 2016 hyväksytyn toimeksiannon komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle neuvotella EU:n ja sen jäsenvaltioiden puolesta kattava sopimus Azerbaidžanin tasavallan kanssa ja edellä mainittua sopimusta koskevien neuvottelujen aloittamisen 7. helmikuuta 2017,
- ottaa huomioon Azerbaidžanin presidentin Ilham Alijevin 6. helmikuuta 2017 tekemän vierailun Brysseliin,
- ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan valtuuskunnan äskettäisen vierailun Azerbaidžaniin 22. toukokuuta 2017,
- ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen kaikkien henkilöiden suojelemiseksi tahdonvastaisilta katoamisilta,
- ottaa huomioon Freedom House -järjestön vuotta 2017 koskevan Freedom in the World -raportin, jossa arvioidaan, että Azerbaidžanissa lehdistö ei ole vapaa ja internet on osittain vapaa,
- ottaa huomioon varapuheenjohtajan / korkean edustajan julkilausuman Mehman Huseynovin tuomiosta Azerbaidžanissa 7. maaliskuuta 2017,
- ottaa huomioon EU:n ja Georgian välisen assosiaatiosopimuksen / pitkälle menevän ja laaja-alaisen vapaakauppa-alueen, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 2016,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun Nils Muiznieksin aiemmat julkilausumat toimittajien, kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeusaktivistien ja opposition jäsenten vainosta Azerbaidžanissa,
- ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) johtajan Michael Georg Linkin 8. kesäkuuta 2017 antaman lausunnon azerbaidžanilaisen toimittajan ja ihmisoikeusaktivistin Afgan Mukhtarlin väitetyistä sieppauksesta ja pahoinpitelystä vankeudessa,
- ottaa huomioon varapuheenjohtajan / korkean edustajan tiedottajan lausuman Georgiassa oleskelevien Azerbaidžanin kansalaisten laittomista pidätyksistä,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,

Torstai 15. kesäkuuta 2017

- A. ottaa huomioon, että maanpaossa ollut azerbaidžanilainen tutkiva toimittaja Afgan Mukhtarli, joka oli muuttanut Tbilisiin vuonna 2015, katosi Tbilisissä 29. toukokuuta 2017 ja löytyi muutamia tunteja myöhemmin Bakusta;
- B. ottaa huomioon, että Afgan Mukhtarlin asianajajan mukaan Georgian rikospoliisin virkapukuja käyttäneet tunnistamattomat miehet olivat ottaneet hänet kiinni, työntäneet autoon, pahoinpidelleet ja ajaneet hänet Azerbaidžanin rajalle, jossa hänen tavaroihinsa oli piilotettu 10 000 euroa;
- C. ottaa huomioon, että nyt Afgan Mukhtarlia odottaa syyte laittomasta rajanylityksestä, salakuljetuksesta ja poliisiviranomaiseen kohdistetusta väkivallasta; ottaa huomioon, että edellä mainitut syytteet voivat merkitä usean vuoden vankeusrangaistusta ja että 31. toukokuuta 2017 tuomioistuimien määräsi hänet kolmeksi kuukaudeksi tutkintavankeuteen;
- D. ottaa huomioon, että Afgan Mukhtarli on työskennellyt useissa riippumattomissa tiedotusvälineissä, esimerkiksi Radio Free Europe / Radio Liberty -kanavalla, ja on tunnettu Azerbaidžanin viranomaisia koskevista kriittisistä raportoistaan; ottaa huomioon, että hän lähti maanpakoon Georgiaan paetakseen työstään johtuvia Azerbaidžanin viranomaisten kostotoimenpiteitä;
- E. ottaa huomioon, että Georgia on osapuolena Euroopan ihmisoikeussopimuksessa ja sen vuoksi Georgian vastuulla on taata alueellaan asuvien azerbaidžanilaisten turvallisuus ja estää pakolla tapahtuvat palautukset kotimaahan; ottaa huomioon, että Azerbaidžanin kansalaisilta on kuitenkin yhä useammin evätty heidän oleskelulupansa jatkaminen Georgiassa;
- F. ottaa huomioon, että Georgian presidentti Giorgi Margvelashvili on todennut, että Afgan Mukhtarlin sieppaus on vakava haaste Georgian valtiolliselle itsenäisyydelle ja suvereniteetille;
- G. ottaa huomioon, että Georgian sisäministeriö on aloittanut Afgan Mukhtarlin tapauksen tutkinnan rikoslain laitonta vangitsemista koskevan 143 pykälän nojalla ja käynnistänyt yhteydenpidon tästä asiasta azerbaidžanilaisen vastapuolensa kanssa;
- H. ottaa huomioon, että Azerbaidžanin yleinen ihmisoikeustilanne on viime vuosina ollut jatkuvasti vakava huolenaihe ja maassa esiintyy kansalaisjärjestöjen johtajien, ihmisoikeuksien puolustajien ja opposition jäsenien, toimittajien ja muiden kansalaisyhteiskunnan edustajien jatkuvaa pelottelua ja vainoa, ahdistelua ja kidutusta, matkustuskieltoja ja vapaan liikkuvuuden rajoituksia;
- I. ottaa huomioon, että Bakun muutoksenhakutuomioistuin määräsi 17. toukokuuta 2017, että Leyla ja Arif Yunus, joille on myönnetty poliittinen turvapaikka Alankomaissa, on palautettava Azerbaidžaniin uutta tuomioistuinkäsittelyä varten;
- J. ottaa huomioon, että Sabailin piirituomioistuin vahvisti 12. toukokuuta 2017 liikenne-, viestintä- ja korkean teknologian ministeriön pyynnöstä päätöksen sulkea viisi verkossa toimivaa tiedotusvälinettä, mukaan lukien Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL) kanava Azerbaidžanissa, Azadliq.info ja Meydan TV sekä satelliittitelevisiokanavat Turan TV ja Azerbajani Saadi;
- K. katsoo, että Azerbaidžanin tasavallan parlamentin (Milli Majlis) ja Euroopan parlamentin välisten suhteiden käynnistäminen uudelleen ja Azerbaidžanin osallistuminen jälleen Euronestin parlamentaariseen edustajakokoukseen ja sen toimintaan ovat osoittautuneet arvokkaiksi välineiksi;
- L. ottaa huomioon, että 7. helmikuuta 2017 EU ja Azerbaidžan aloittivat neuvottelut uudesta sopimuksesta, joka noudattaa Euroopan naapuruuspolitiikan vuoden 2015 tarkistuksen periaatteita ja tarjoaa uuden perustan poliittiselle vuoropuhelulle ja yhteistyölle EU:n ja Azerbaidžanin välillä;
1. tuomitsee jyrkästi Afgan Mukhtarlin sieppauksen Tbilisissä ja hänen mielivaltaisen vangitsemisensä Bakussa sen jälkeen; katsoo, että kyseessä on vakava ihmisoikeusloukkaus ja tuomitsee tämän vakavan lainvastaisuuden;
 2. kehottaa Georgian viranomaisia varmistamaan nopean, perusteellisen, avoimen ja tehokkaan tutkinnan Afgan Mukhtarlin tahdonvastaisesta katoamisesta Georgiassa ja laittomasta siirtämisestä Azerbaidžaniin ja saattamaan syylliset oikeuden eteen;
 3. pitää äärimmäisen tärkeänä, että Georgian viranomaiset pyrkivät kaikin tavoin selvittämään varmasti kaikki epäilyt Georgian valtion toimihenkilöiden osallisuudesta tahdonvastaiseen katoamiseen;

Torstai 15. kesäkuuta 2017

4. muistuttaa, että Georgian viranomaisten vastuulla on suojella kaikkia Georgiassa asuvia tai poliittista turvapaikkaa hakevia kolmansien maiden kansalaisia, joille aiheutuu heidän kotimaassaan mahdollisesti vakavia oikeudellisia seurauksia heidän ihmisoikeustoimintansa tai poliittisen toimintansa takia; muistuttaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklasta, ja toteaa, että Georgia on sopimuksen osapuoli;
5. tuomitsee jyrkästi Afgan Mukhtarlin syytteenpanon tekaistuilla syyteillä ja toistaa, että hänen vainoamisensa syynä on hänen riippumattomana toimittajana tekemänsä työ;
6. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia välittömästi ja ehdoitta luopumaan kaikista syyteistä Afgan Mukhtarlia vastaan ja vapauttamaan hänet sekä kaikki henkilöt, jotka on vangittu perusoikeuksiensa, myös sananvapauden käyttämisen seurauksena; pyytää Georgian viranomaisia ryhtymään Afgan Mukhtarlin tapauksessa kaikkiin tarvittaviin toimiin Azerbaidžanin viranomaisten suuntaan, jotta hän voi palata perheensä luo;
7. ilmaisee vakavan huolensa siitä, että Afgan Mukhtarli on uusi esimerkki Azerbaidžanin viranomaisten maanpaossa eläviin arvostelijoihin ja heidän kotimaassa asuviin omaisiinsa kohdistamasta vainosta; muistuttaa aiemmista tapauksista, joissa on pyydetty kansainvälisiä pidätysmääräyksiä viranomaisia arvostelevista maanpaossa elävistä Azerbaidžanin kansalaisista;
8. kehottaa aloittamaan välittömästi täydellisen, avoimen, uskottavan ja puolueettoman tutkinnan 28. huhtikuuta 2017 tapahtuneesta kuolemantapauksesta, jossa azerbaidžanilainen bloggaaja ja aktivisti Mehman Galandarov menehtyi Azerbaidžanin viranomaisten säilöönnoton aikana;
9. vaatii vapauttamaan vankilasta välittömästi ja ehdoitta kaikki poliittiset vangit, mukaan lukien toimittajat, ihmisoikeuksien puolustajat ja muut kansalaisyhteiskunnan aktivistit, erityisesti Afgan Mukhtarlin, Ilkin Rustamzadehin, Rashad Ramazanovin, Seymur Hazin, Giyas Ibrahimovin, Mehman Huseynovin, Bayram Mammadovin, Ilgar Mammadovin, Araz Gulijevin, Tofiq Hasanlin, Ilgiz Qahramanovin, Afgan Sadygovin ja muut, muun muassa ne, joiden tapauksista on annettu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, ja kehottaa luopumaan kaikista heitä vastaan nostetuista syyteistä ja palauttamaan täysin heidän poliittiset ja kansalaisoikeutensa, siten, että se koskee myös aiemmin vangittuja ja vapautettuja poliittisia vankeja, kuten Intigam Alijevia, Khadija Ismayilovaa ja muita;
10. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia lopettamaan Leyla ja Arif Yunusin jatkuvan vainoamisen ja kiinnittää Interpolin huomiota tähän tapaukseen, joka perustuu poliittisiin syihin;
11. kehottaa jälleen Azerbaidžanin viranomaisia lopettamaan välittömästi toimittajien, ihmisoikeuksien puolustajien ja muiden hallitusta arvostelevien henkilöiden valikoivan syytteenpanon ja vangitsemisen ja varmistamaan, että kaikki pidätetyt, mukaan luettuna toimittajat sekä politiikan ja kansalaisyhteiskunnan aktivistit, saavat täyden oikeuden puolueettomaan menettelyyn ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin;
12. kehottaa Azerbaidžanin viranomaisia varmistamaan, että riippumattomat kansalaisyhteiskunnan ryhmittymät ja aktivistit voivat toimia ilman kohtuuttomia esteitä tai vainon pelkoa, myös kumoamalla lait, joilla rajoitetaan tuntuvasti kansalaisyhteiskuntaa, vapauttamalla valtiosta riippumattomien ryhmien ja niiden johtajien pankkitilit ja sallimalla ulkomainen rahoitus;
13. kehottaa Azerbaidžanin hallitusta noudattamaan täysin kaikkia Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita ja tekemään yhteistyötä Euroopan neuvoston Venetsian komission ja ihmisoikeusvaltuutetun kanssa ja panemaan täytäntöön niiden suositukset sekä ihmisoikeuksien puolustajia koskevat YK:n erityismenettelyt ihmisoikeusaktivistien, yhdistymisvapauden, kokoontumisvapauden, sananvapauden ja mielivaltaisten pidätysten osalta lainsäädäntönsä muuttamiseksi ja käytäntöjensä sopeuttamiseksi asiantuntijoiden päätelmien pohjalta;
14. on tyytyväinen, että useita huomattavia ihmisoikeuksien puolustajia, toimittajia ja aktivisteja vapautettiin Azerbaidžanissa vuosina 2015 ja 2016;
15. korostaa, että hyvä poliittinen ilmapiiri hallituksen, opposition ja yleisesti kansalaisyhteiskunnan välillä on tärkeää;

Torstai 15. kesäkuuta 2017

16. korostaa Euroopan unionin ja Azerbaidžanin välisen uuden kumppanuussopimuksen merkitystä; korostaa, että demokraattisten uudistusten, oikeusvaltioperiaatteen, hyvän hallinnon ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien noudattamisen on oltava keskeisellä sijalla uudessa sopimuksessa; muistuttaa aikovansa seurata tilannetta tiiviisti uudesta sopimuksesta käytävien neuvottelujen ajan ennen kuin se päättää mahdollisesta hyväksynnästä;

17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Euroopan ulkosuhdehallinnolle, neuvostolle, komissiolle, Azerbaidžanin ja Georgian presidenteille, hallituksille ja parlamenteille, Euroopan neuvostolle, Etyjille ja YK:n ihmisoikeusneuvostolle.
